

Bu yöredeki volkanik şekillerin en büyüğü, andezit-dasit bileşimindeki lavlardan oluşan 2025 m yükseltideki, kubbe biçimli Karacadağ'dır. Karapınar'ın güneyinde ve doğusunda, bağıl yükseklikleri 50-9 m arasında değişen lav örtüleri vardır. Lavlar, kırık ve çatlaklardan çıkarak çevreye yayılmışlardır. İlçenin güneyindeki, üzerinde Andıklı Tepe (1119 m) konisinin bulunduğu Karapınar Taşlığı ve Küçükmedet Tepesi'nin (1302 m) güneyindeki lav akıntıları en belirgin olanlardır. Andıklı Tepe, Kocakaya Tepesi (1050 m), Küçükmedet Tepesi ve Ayırtmeke Tepesi (1278 m) Karacadağ'ın güneybatısındaki önemli cüruf konileridir. Ayrıca Karapınar'ın 14 km güneyindeki Meke Dağı (1260 m), tepesindeki 480 m çapındaki kraterin içinde bir gölün yer aldığı genç bir konidir. Bunların yakınında daha küçük ölçüde koniler de mevcuttur.

Karapınar yöresinde maarlar (volkanik patlamalar sonucu oluşan düz tabanlı, krater şeklindeki çukurluk) ve bunların bunların içindeki göller, volkan topoğrafyasındaki en dikkat çekici şekillerdir.

ACIGÖL MAARI

Karapınar'dan Ereğli'ye giden yol izlendiğinde, 10 Km sonra yolun solunda Acıgöl maarı görülür. Maarın kenarına biraz yaklaştığında masmavi bir gölle karşılaşsınız.

Acıgöl, en geniş yeri 1500 m olan elips şeklinde bir maar veya patlama krateridir. Maar, bazaltik cüruf, blok ve tüflerden oluşan bir halka ile çevrelidir. Bu volkanik çukurluğun dördüncü zaman başlarında meydana gelmiş olma olasılığı güçlüdür. Patlamalar sonucu oluşan bu çukurluğun tabanı daha sonra bir gölle kaplanmıştır. Maarın tabanındaki gölün deniz seviyesinden yüksekliği 981 metredir. Gölün suyu tuzlu olup, tuzluluk oranı binde 50 dolayındadır. Taban suyu ile beslenen gölün kıyı kesimlerinde yer yer travertenler vardır. Kraterin içinde travertenlerin bulunması ilginç bir durumdur. Buradaki travertenler, temeldeki arazinin kireçli olduğunu düşündürmektedir. Derinliği hakkında bir bilgi bulunmayan göl, kıyından 5-10 m sonra birden derinleşmektedir. Gölün doğu kıyısında tatlı su çıkan bir kuyu bulunmaktadır.

MEKKE TUZLASI (TUZLA GÖLÜ)

Acıgöl'ün 2 km güneybatısında, içiçe genç volkanik şe-

Meke Gölündeki küçük parazit koniler ve gölü çevreleyen maarın dik duvarlarının görünüşü.

Meke Tuzlasının güneyindeki Yılan Obruğu.

killerin yer aldığı Mekke Tuzlası veya Tuzla Gölü maarı bulunmaktadır. Yaklaşık 800 m uzunluğunda ve 500 m genişliğindeki maarın ortasında, 50 m yükseklikte, bazaltik cüruf ve tüflerden oluşan çok genç bir koni yer alır. Ayrıca koninin tepesinde 25 m derinlikte bir krater vardır. Merkezdeki koni ile maarın dik yamaçları arasında bir göl bulunmaktadır. Ortadaki büyük koniden başka gölün içinde, yükseklikleri fazla olmayan birkaç küçük parazit koni daha vardır.

Acıgöl maarının yolun kenarından görünüşü.

Tuzla Gölünün merkezindeki piroklastik koni ve çevresindeki küçük konilerin görünüşü. Geride Karadağ volkanik kütle.

Buradaki oluşum Acıgöl'e benzemesine karşın, bazı farklılıklar gösterir. Patlamalar sonucu tipki Acıgöl'de olduğu gibi önce bir çukurluk meydana gelmiştir. Çukurluğun tabanının gölle kaplanmasından sonraki bir evrede, yeni püskürmeler sonucu ortadaki büyük koni oluşmuştur. Bu koni ve çevresindeki diğer küçük parazit koniler, yöredeki volkanizmanın son döneminin ürünleridir.

Tuzla Gölü de Acıgöl gibi taban suyu ile beslenmekte-

Yamaçlarından malzeme alımı sonucu Meke maarının şekli giderek bozulmaktadır.

dir. Göl suyu fazla miktarda potasyumklorür (KCl) içerir. Yöre halkı tarafından, önceleri buradaki gölden tuz çıkarıldığı ifade edilmektedir. Meke Tuzlası veya Tuzla Gölü adı buradan gelmektedir. Sayıları çok olmamakla birlikte, gölde yaban ördekleri yaşamaktadır.

Yöredeki Acıgöl ve Meke tuzlası ile aynı hat üzerinde, iki patlama krateri daha vardır. Bunlarda birisi Meke Tuzlasının 500 m güneyinde Yılan Obruğu adıyla anılan volkanik çukurluktur. Şekli çok yeni olan 300 m çapındaki kraterin tabanında su bulunmaz. Diğer bir patlama krateri ise Küçükmedet Tepesi'nin batısındaki Meke Obruğu'dur. Bunun da çapı 750 m civarında olup, tabanında su yoktur.

Karapınar yöresindeki Acıgöl ve Meke Tuzlası maarları, bu özellikleri ile yurdumuzda, hatta dünyada eşine ender rastlanır doğal anıtlardır. Ancak bu son derece ilginç şekiller, günümüzde insanların ve doğanın tahribi altındadır. Tuzla Gölü maarının yamaçlarından, inşaat malzemesi olarak kullanılmak için uzun süredir kamyonlarla cüruf alınmaktadır. Bundan dolayı, yamaçın üst bölümleri yer yer derin bir biçimde yarılmıştır. Malzeme alımına devam edildiğinde, bu güzellik bozulacak; hatta tümüyle ortadan kalkacaktır. Acıgöl maarının yamaçları ise yağmur suları ile tahrip olmaktadır. Daha yatık eğime sahip olan maarın güney yamaçından göl kıyısına dek inen yol üzerinde ve çevresinde yağmur suları derin yarıntılar açmıştır. Yarıntılar giderek de büyümektedir.

Doğanın yarattığı bu harika şekillerin koruma atına alınarak, yurtiçinden ve yurtdışından gelecek meraklı ve ilgililerin yararına sunulması olumlu bir girişim olacaktır. □

Bir tek düşmanla fazla dövüşmemelisin, aksi halde ona bütün harp sanatını öğretirsin.

NAPOLYON